

Erih Tetičkovič • Mojca Recek
NAJBOLJŠI ČLOVEKOV IN PASJI PRIJATELJ

ČUDEŽNA MOČ PRIJAZNOSTI

Odraščal sem na Studencih v srednji veliki hiši, v kateri je bilo sprva več stanovalcev, dokler mama hiše ni kupila v celoti. Eni od prejšnjih stanovalcev so imeli pasjega mladiča – čistokrvnega šarplaninca. Ko so se odselili, je ta kuža (ime mu je bilo Aras), za vedno ostal z nami. Kaj kuža, zrastel je v pravega pasjega orjaka, značilnega predstavnika svoje vrste. Velik, močan, neustrašen, prav videl si, kako bi z lahkoto opravil z vsiljivim volkom, ki bi napadel njegovo čredo ovac.

Ker smo imeli veliko dvorišče, je na njem dobil svoj dvorec – lepo leseno hišo z napisom na vhodu, da se je vedelo, kdo domuje v njej. Kakorkoli je bil Aras videti kot huda mrcina, nama je predvsem z mamo uspelo vzgojiti in napraviti iz njega izredno nežnega psa. Zelo previdno je znal v zahvalo ponuditi svojo taco, ali pa polizati roko, ki ga je božala. Aras je postal naš ljubljenelec, sicer pa moj angel varuh. Bog ne daj, da bi kdo dvignil roko nadme.

Že v tistih letih sem kazal tudi veliko ljubezen do vzgajanja rož. Okrog hiše smo imeli majhen vrt, na katerem je mama navadno gojila solato. Nekega večera sem izruval kar nekaj solatnih sadik in posadil čebulice tulipanov – mojega še danes najljubšega cveta, zaradi katerega sem dobil vzdevek Tulpec. Ko je mama naslednje jutro opazila moje razdejanje na vrtu, jo je pograbila sveta jeza. S palico me je lovila po dvorišču – jaz pa naravnost po pomoč k svojemu zaščitniku Arasu. Samo malo je dvignila šibo, ko je pes tiho zarenčal. Zob ni pokazal. Mama je bila pametna, pustila naju je rekoč: »Bo on že prišel po svoje!« Vendar nikoli ni psa udarila ali ga kakorkoli kaznovala.

Tisto noč je nenadoma začelo snežiti. Nisem mogel zaspati. Razmišljal sem le o svojem štirinožnem prijatelju tam zunaj na snegu, ki me je tako odločno vzel v bran. Sklenil sem, da mu moram povrniti njegovo naklonjenost. Sredi noči sem mu obložil vso hišo z izolacijskim materialom, da ga ne bi zeblo. Zjutraj sem že zgodaj hotel videti njegovo hvaležnost. Toda glej ga, zlomka, Arasa ni bilo v hiši, v njej pa je vladalo pravo razdejanje. Vse obloge je raztrgal

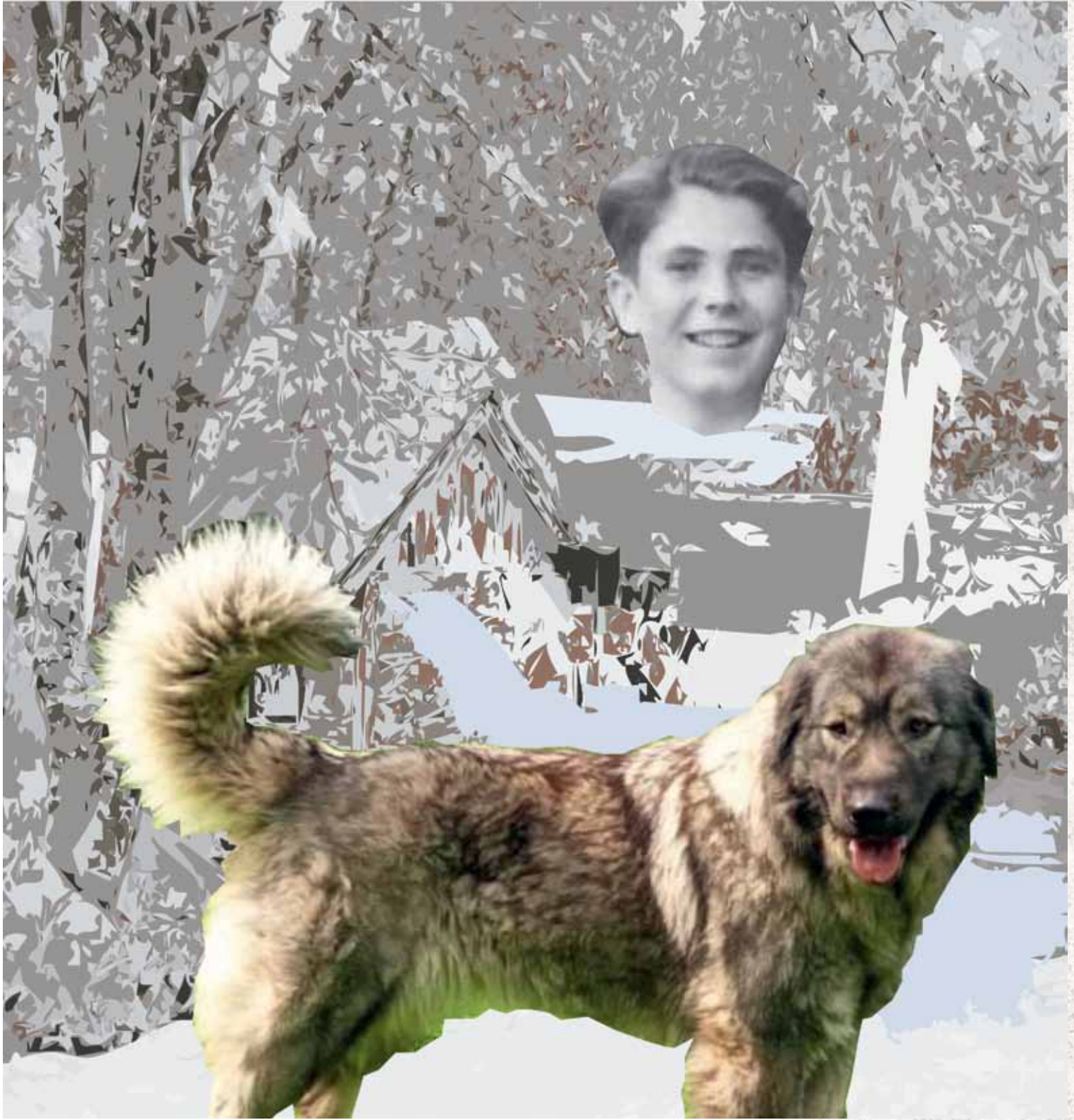

Aras

Naravo je treba vzeti za voditeljico.

Seneka

Očitek nespoštljivega naslavljanja pogosto izrazimo z stavkom: »No, no, saj nisva skupaj krav pasla!« Takrat pa je akad. prof. dr. Vinko Dolenc pokaral prof. dr. Eriha Tetičkoviča: »No, no, se ne spomniš, kako sva skupaj pasla krave?«

Pestri zagrebški časi

Muc Mihi je s svojo ljubeznijo do latinščine dal Erihu vedeti, kam se vpisati po osnovni šoli. Šolanje je tako nadaljeval na klasičnem oddelku *Druge gimnazije* v Mariboru. Narava ga je tako navdihovala, da je na gimnaziji več let vodil biološki krožek. Nato je prišel čas, da izbere smer študija. Dolgo je bil prepričan, da bo študiral veterino. Sam ne ve, kaj se je premaknilo v njem, da se je odločil za študij medicine v Zagrebu. Ko je prvič odhajal v širni svet, ga je

mama pogladila po glavi in rekla: »Sine, pojdi, vem, da se ti bodo uresničile velike sanje, toda nikoli in nikdar ne pozabi svojega rodnega mesta, ne pozabi svojih ljudi, predvsem pa ne pozabi malega človeka, ki je tolikokrat nebogljen in potreben pomoči. Tudi tvoje pomoči bo.«

V Zagrebu je Erih močno pogrešal družino in svoje živali. Študij mu je vzel veliko časa, tako da se ni mogel posvetiti varstvu in zaščiti živali v tolikšni meri, kot je želel. A usoda ima svoje načrte in tako mu je v življenje pripeljala psa Meda. Ob pomoči prijateljev in razumevajočega šoferja avtobusa mu ga je uspelo prepeljati v Slovenijo.

*Srečen je tisti, ki se
pravilno odloča.*

Seneka

Gimnazijec Erih v objemu mame Katarine ob podelitvi priznanja za najboljšega dijaka klasične gimnazije (junij 1959)

*Najvišja dolžnost je po
svojih najboljših močeh
pomagati tistim, ki
pomoč zares potrebujejo.*

Cicero

V najhujših časih je zrkovškemu azilu podporo izrazil tudi bivši predsednik države Janez Drnovšek. Ob njem (z leve) Boris Sovič, Erih Tetičkovič in Zmago Müller (osebni arhiv Marije Müller)

Skrbeč za trpeče pse je Erih Tetičkovič zdramil tudi državni vrh.

Februarja 2006 je ob svojem obisku v Mariboru takratni predsednik Republike Slovenije, dr. Janez Drnovšek, obiskal tudi zavetišče za živali v Zrkovcih pri Mariboru. Po pogovorih je uradno dejal: »Težko ocenjujem zgodovino zapletov v zvezi z azilom, kot ljubitelj živali pa bi si zanje v Zrkovcih želel boljše pogoje.«

Sredi takratnega azila je stala okrogla stavba, rotunda so jo imenovali. Vanjo so namestili brezdomnega dolgodlakega nemškega ovčarja. To je bil starejši pes, ki je bil strah in trepet. Prof. dr. Erih Tetičkovič sicer ni razumel, zakaj, saj ga je sam ob vsakem obisku lahko božal. Ta človeški stik je bil za tega ovčarja nekaj najlepšega. Sam je bil prestrašen, zaradi slabih izkušenj je izgubil zaupanje v človeka. Kadar so se mu ljudje približali s strahom, se je v njem prebudilo še večje nelagodje, zato se je branil človeškega dotika. A ne Erihovega, mirnega, sočutnega. Tako se je tudi dr. Janez Drnovšek ob obisku azila brez pomisleka približal ovčarjevemu prebivališču. Z roko je segel v kletko in ovčar se je prepustil njegovemu božanju. Dr. Drnovšek je pogledal Eriha in mu položil na srce: »Nekaj moraš narediti, nujno!«

*Zrak je poln naših
krikov. Toda navade jih
dušijo.*

Samuel Beckett

Dr. Erih Tetičkovič, predsednik Društva za varstvo in proti mučenju živali Maribor, in celjski škof Stanislav Lipovšek sta sicer sproščeni dogodek začinila tudi s trkanjem na vest neodgovornih ljudi.

Prvi rojstni dan azila za živali

Nina Ambrož, fotografija Sašo Bizjak

Četudi so pretekli konec tedna povsod po Sloveniji ljudi vabile različne veseljaške in obljub polne volilne golazijade, je sobotni sončni popoldan v zavetišče za zapuščene živali Tezno v Mariboru pritegnil okoli sto ljubiteljev živali. Med njimi se je prikazalo kar nekaj znanih mariborskih politikov, ki so jih spremljali domači ljubljenci. Približno leto po otvoritvi mariborskega azila in v znamenju svetovnega dneva živali (4. oktober) je potekalo posebno praznovanje. Na prireditvi ob prvem rojstnem dnevu azila, na kateri je nastopila glasbena skupina Studenček iz mariborske župnije na Studencih

A začetnemu navdušenju ob otvoritvi zavetišča za živali je sledilo obdobje, v katerem v Mariboru ni bilo posluha za zapuščene živali, ne v političnem vodstvu, žal pa tudi ne pri vodstvu zavetišča. Konec leta 2011 je po 24 letih skrbi za zavržene živali *Društvo za varstvo in proti mučenju živali Maribor* upravljanje *Zavetišča za živali Maribor* predalo Snagi, javnemu komunalnemu podjetju.

Bojevanje za pravične predpise

Evtanaziji zdravih živali po 30 dneh bivanja v zavetiščih so zaščitniki živali ugovarjali, že odkar je bilo določilo sprejeto v okviru *Zakona o zaščiti živali*. Kot predsednik *Strokovnega sveta za zaščito živali* pri kmetijskem ministrstvu si je prof. dr. Erih Tetičkovič prizadeval, da bi naša država povsem odpravila to nepotrebno prakso. Tridesetdnevni rok je nemoralen. V prvih 30 dneh tudi poteka najbolj intenzivna rehabilitacija živali. Tudi pogled s finančnega vidika priča o nesmotrnosti takšnega ravnanja. Občine so dolžne financirati

kjer se mu ne bo treba več boriti. Kraj, ki je poln ljubezni in toplote, drugačen od tega. Z zadnjimi močmi je poskušal z zamahom repa povedati, da tisto »kako si to storil« ni bilo namenjeno njej.

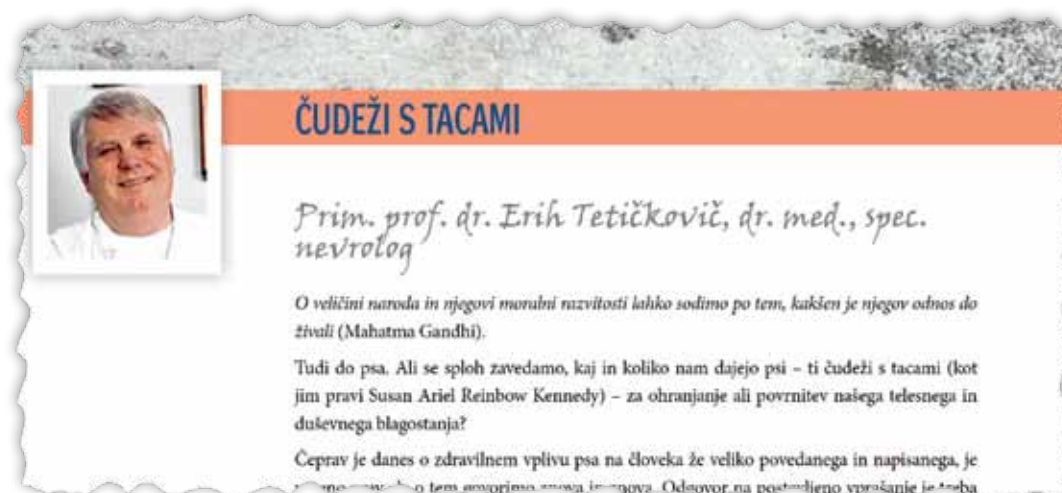
Človek, preberi si to zgodbo, ne pozabi na njeno sporočilo. Potem bo veliko manj gorja, trpljenja, manj bo potrebnih zavetišč, v njih pa bodo nesrečneži prej našli dobrega, resničnega prijatelja in topel dom. Naj postane naš cilj enak tistemu, ki ves čas spremlja tudi prof. dr. Eriha Tetičkoviča: »Biti enako dober, kot moj pes misli, da sem.«

Čudežni terapeuti

Pogosto se ne zavedamo, kaj in koliko nam dajejo psi – ti čudeži s tacami (kot jim pravi Susan Ariel Rainbow Kennedy) – za ohranjanje ali povrnitev našega telesnega in duševnega blagostanja. Pes si želi človeške družbe, da mu podari svojo naklonjenost. Ta neizmerna naklonjenost je tudi zdravilna za nas in velikokrat potrebna. Ohranjajmo in razvijajmo ta odnos.

Za dobro in ljubezen se velja povzpeti višje, treba se je mučiti.

Meša Selimović

ČUDEŽI S TACAMI

Prim. prof. dr. Erih Tetičkovič, dr. med., spec. nevrolog

O veličini naroda in njegovi moralni razvitosti lahko sodimo po tem, kakšen je njegov odnos do živali (Mahatma Gandhi).

Tudi do psa. Ali se sploh zavedamo, kaj in koliko nam dajejo psi – ti čudeži s tacami (kot jim pravi Susan Ariel Rainbow Kennedy) – za ohranjanje ali povrnitev našega telesnega in duševnega blagostanja?

Čeprav je danes o zdravilnem vplivu psa na človeka že veliko povedanega in napisanega, je...

Neslutene terapevtske zmožnosti psov je Erih Tetičkovič osvetlil v knjigi skupine avtorjev *Človek o psu – pes o človeku*.

S predsednikom republike Danilom Türk in soprogo Pavlo ob izidu knjige *Možganska kap*

Posnetek: Rade Bakračević

Častni občan mesta Maribor – črno na belem iz rok župana Saše Arsenoviča

in je zaživela kot evangelij na tem področju. Leta 2019 je izredni profesor primarij dr. Erih Tetičkovič prejel priznanje *častni občan mesta Maribor*, v znak zahvale in spoštovanja, za življenjsko delo v medicini, posebej za strokovno, pedagoško, publicistično in znanstvenoraziskovalno delo na področju

*Bogu hvala, ne bom
umrl nevredne smrti.*

Friedrich Hölderlin

In ko bi bil izzvan zapisati eno samo vrstico natančno zanj in o njem, bi se ta glasila: Življenje ima rado Eriha (no, morda ne ravno vsak dan) in prijatelj Erih mu to ljubezen vrača. Vem, da prav vsak dan, in vem, zakaj ...

Stane Kocutar, skrbnik stare trte na mariborskem Lentu in občudovalec metuljev

Vseobsegajoča človečnost

Ste mogoče po e-pošti prejeli video o psu, ki šepa ob svojem gospodarju, ki si je zlomil nogo? Astenični hrt spremlja gospodarja, ki gre z berglama v trgovino. Z ganljivim smislom za imitacijo ima dvignjeno levo tačko, kot je dvignjena gospodarjeva noga. Ob tem lahko na drugem posnetku vidimo, kako na domači zelenici dirja kot za stavo, kar seveda govori o njegovem odličnem zdravju.

Priče smo globoki empatiji živega bitja in njegovi pripadnosti. Vprašajmo se, ali ljudje premoremo zmeraj isto. Morali bi, kajne, saj poleg duše in duha premoremo tudi pamet. Veliko nas je, ki ne hodimo brezčutno mimo živali, ki nas potrebujejo. Še več, so ljudje, ki so velik del svojega življenja posvetili prav njim.

In dalje, so ljudje, ki so o svoji veliki ljubezni do njih napisali knjigo ... Hvala, spoštovani gospod Erih, za vašo vsestransko humanost.

Vlado Novak, slovenski igralec

Deset pasjih prošenj

1.

Moje življenje je dolgo samo deset do petnajst let.
Vsako slovo od tebe, kadar kam odideš, je zame bolečina.
Prosim, premisli dobro o tem, preden me vzameš za svojega.

2.

Daj mi dovolj časa, da bom razumel, kaj hočeš od mene.

3.

Zaupaj mi – od tega živim.

4.

Nikoli se ne jezi name in ne zapiraj me za kazen. Ti imaš svoje delo,
svojo zabavo, svoje prijatelje, jaz imam samo tebe.

5.

Prosim, govori kdaj pa kdaj z mano. Čeprav ne razumem tvojih besed,
poznam tvoj glas, in ta naj bo včasih namenjen le meni.

6.

Kakorkoli že ravnaš z mano, dobro ali slabo – nikoli ne pozabim.

7.

Preden me udariš, pomisli na to, da bi te s svojimi čeljustmi z lahkoto zgrabil
za roko in ti jo zdrobil, vendar tega nikoli ne storim.

8.

Preden me pri delu kregaš, da sem slab, len in trmast, pomisli –
morda me muči neprimerna prehrana, morda sem bil predolgo na soncu
ali pa mi je oslabelo srce.

9.

Skrbi zame, ko ostarim – tudi ti boš nekoč star.

10.

Spremljaj me na zadnji poti. Ne reci »Tega ne morem gledati« ali
»Naj se zgodi v moji odsotnosti«. Veš, s tabo mi je vse veliko lažje.

Apolon s psom